

Αύγουστος 2020

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, των κατασκευών, της μεταποίησης, καθώς και καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) και τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά το γενικό κλίμα στον συγκεκριμένο τομέα (Τρέχουσα Κατάσταση και Προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς. Η στάθμιση του δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διεξάγονται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Η έρευνα καταναλωτών γίνεται με τη χρήση τυχαίου δείγματος. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

Περίληψη

Τον Αύγουστο 2020, το οικονομικό κλίμα βελτιώθηκε, με τον Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 1,9 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο. Η άνοδος του ΔΟΣ προήλθε από τη διαμόρφωση λιγότερο αρνητικού κλίματος ανάμεσα στις επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς. Αντίθετα, το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές υποχώρησε σημαντικά.

Στις υπηρεσίες το κλίμα βελτιώθηκε περαιτέρω λόγω λιγότερο αρνητικών αξιολογήσεων για την τρέχουσα κατάσταση και λιγότερο απαισιόδοξων εκτιμήσεων για τον κύκλο εργασιών κατά το επόμενο τρίμηνο. Στο λιανικό εμπόριο και στη μεταποίηση η καλύτερη κατάσταση του κλίματος συνδέεται με ευνοϊκότερες αξιολογήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων και με προς τα πάνω αναθεωρήσεις των προσδοκιών για τη δραστηριότητα των επιχειρήσεων κατά το επόμενο τρίμηνο. Στις κατασκευές οι επιχειρήσεις αξιολόγησαν λιγότερο αρνητικά τα υπό εξέλιξη έργα τους με αποτέλεσμα τη βελτίωση του κλίματος στον τομέα.

Τον Αύγουστο η καταναλωτική εμπιστοσύνη αποδυναμώθηκε σημαντικά, αφού όλες οι συνιστώσες της σημείωσαν επιδείνωση. Συγκριτικά με τον Ιούλιο, οι καταναλωτές τον Αύγουστο (α) αξιολόγησαν αρνητικότερα την πρόσφατη οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους, (β) αναθεώρησαν προς τα κάτω σε μεγάλο βαθμό τις προσδοκίες τους για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου, και (γ) εμφανίστηκαν πιο διστακτικοί αναφορικά με μελλοντικές δαπάνες για μεγάλες αγορές.

Η αβεβαιότητα στους τομείς των κατασκευών και της μεταποίησης υποχώρησε ελαφρώς. Αντίθετα, η αβεβαιότητα στις υπηρεσίες και στο λιανικό εμπόριο κατέγραψε αύξηση, ενώ η αβεβαιότητα ανάμεσα στους καταναλωτές παρέμεινε στα επίπεδα του περασμένου μήνα. Παρά τις μηνιαίες αυξομειώσεις, η αβεβαιότητα σε όλους τους τομείς και ανάμεσα στους καταναλωτές παραμένει σημαντικά αυξημένη συγκριτικά με παρόμοια περίοδο το 2019.

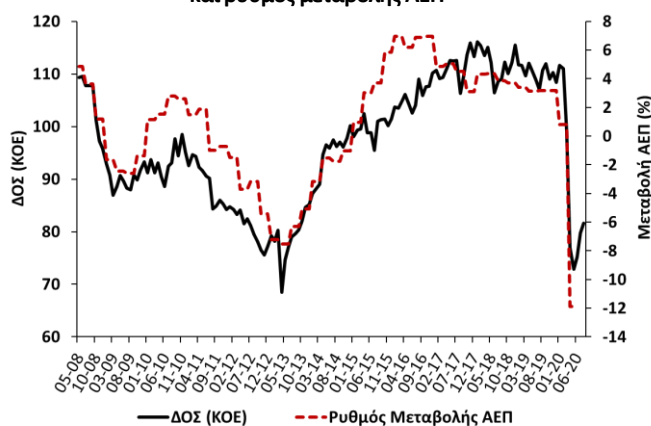
Η καταγραφή του οικονομικού κλίματος στην Κύπρο διεξάγεται μέσω της συμμετοχής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΚΟΕ), σε συνεργασία με την εταιρεία RAI Consultants Ltd, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Υπουργείο Οικονομικών και το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Co-funded by
the European Union

Τον Αύγουστο 2020, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο αυξήθηκε κατά 1,9 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2020 (Διάγραμμα 1, Πίνακας 1). Παρά τη βελτίωση που έχει καταγραφεί στον ΔΟΣ από τον Ιούνιο και έπειτα, ο Δείκτης βρίσκεται πολύ πιο κάτω από τον μακροχρόνιο μέσο όρο του (100 μονάδες), υποδηλώνοντας μεγάλες προκλήσεις για την οικονομική δραστηριότητα. Η αύξηση του ΔΟΣ τον Αύγουστο προήλθε από τη διαμόρφωση λιγότερο αρνητικού κλίματος ανάμεσα στις επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς. Αντίθετα, το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές υποχώρησε σημαντικά (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ¹

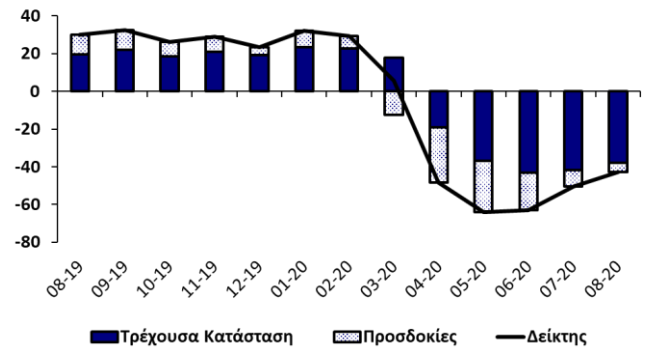
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3, Πίνακας 1). Τον Αύγουστο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την οικονομική τους κατάσταση, τον κύκλο εργασιών τους και την απασχόλησή τους κατά το τελευταίο τρίμηνο σημείωσαν βελτίωση. Παράλληλα, οι εκτιμήσεις για τον κύκλο εργασιών κατά το επόμενο τρίμηνο ήταν λιγότερο απαισιόδοξες συγκριτικά με τον Ιούλιο. Αντίθετα, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τον αριθμό των εργαζομένων τους κατά το επόμενο τρίμηνο ήταν δυσμενέστερες. Τον Αύγουστο οι προσδοκίες για τις τιμές

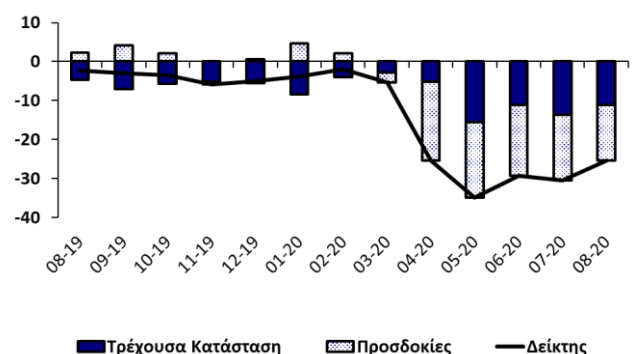
πώλησης αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω, παραμένοντας όμως σε αρνητικά επίπεδα.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 4, Πίνακας 1). Τον Αύγουστο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις του τελευταίου τριμήνου παρέμειναν κοντά στα αρνητικά επίπεδα του περασμένου μήνα. Οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων κατέγραψαν πτωτικές τάσεις, ευνοώντας το κλίμα. Συγκριτικά με τον Ιούλιο, οι επιχειρήσεις παρουσίαστηκαν λιγότερο απαισιόδοξες σχετικά με τις πωλήσεις και τις παραγγελίες σε προμηθευτές κατά το επόμενο τρίμηνο. Τον Αύγουστο οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την απασχόλησή τους αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα κάτω, ενώ οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης παρέμειναν κοντά στα οριακά θετικά επίπεδα του Ιουλίου.

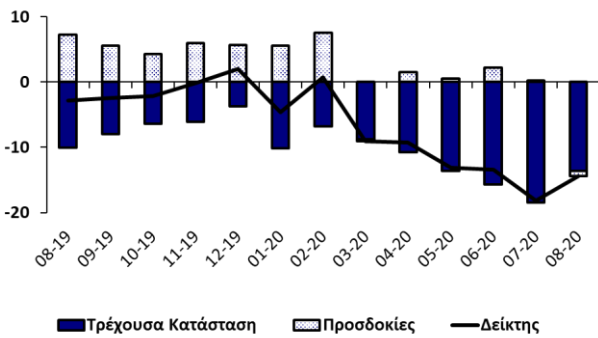
Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 5, Πίνακας 1). Τον Αύγουστο οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τη δραστηριότητά τους το τελευταίο τρίμηνο, καθώς και οι αξιολογήσεις τους για τα υπό εξέλιξη έργα ήταν λιγότερο αρνητικές συγκριτικά με τον Ιούλιο. Αντίθετα, οι προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο σχετικά με την απασχόληση και τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα κάτω.

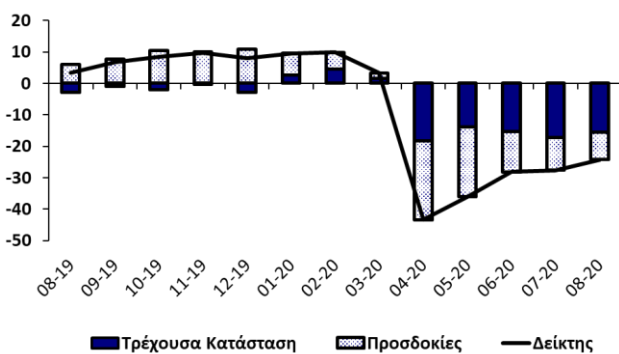
¹ Ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ (διορθωμένο ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις και τις εργάσιμες μέρες) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: Στατιστική Υπηρεσία).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 6, Πίνακας 1). Τον Αύγουστο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου ήταν λιγότερο δυσμενείς. Οι αξιολογήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες παρέμειναν γύρω στα αρνητικά επίπεδα του Ιουλίου, ενώ οι απαντήσεις σχετικά με τις τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές κατέγραψαν περαιτέρω επιδείνωση. Οι αξιολογήσεις των αποθεμάτων τελικών προϊόντων αποτύπωσαν πτωτικές τάσεις, ευνοώντας το κλίμα. Τον Αύγουστο οι εκτιμήσεις για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω, ενώ οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την απασχόλησή τους δεν παρουσιάζουν ουσιαστικές μεταβολές από τον Μάιο και έπειτα.

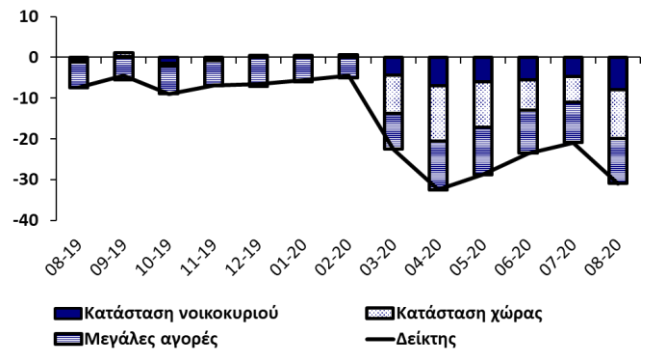
Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** σημείωσε σημαντική επιδείνωση τον Αύγουστο (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1). Οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την πρόσφατη οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου ήταν οι αρνητικότερες που έχουν καταγραφεί κατά τους τελευταίους έξι μήνες. Παράλληλα, τον Αύγουστο οι καταναλωτές αναθεώρησαν προς τα κάτω σε μεγάλο βαθμό τις προσδοκίες τους για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της χώρας. Σημαντική χειροτέρευση τον Αύγουστο παρουσίασαν και οι εκτιμήσεις για τις μελλοντικές συνθήκες στην αγορά εργασίας, με την πλειοψηφία των

καταναλωτών να αναμένει μεγάλη αύξηση στον αριθμό των ανέργων κατά τους επόμενους 12 μήνες.

Διάγραμμα 7: Δείκτης Οικονομικού Κλίματος – Καταναλωτές (συνεισφορά συνιστωσών)

Οι αξιολογήσεις για την πορεία των τιμών των καταναλωτικών αγαθών κατά τους τελευταίους 12 μήνες ήταν αρνητικότερες τον Αύγουστο, με λιγότερους καταναλωτές απ' ό,τι τον Ιούλιο να έχουν παρατηρήσει μεγάλες αυξήσεις. Οι προσδοκίες για τις τιμές κατά τους επόμενους 12 μήνες αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα πάνω, χωρίς όμως να αναμένονται σημαντικές αυξήσεις.

Συγκριτικά με τον Ιούλιο, οι απαντήσεις των καταναλωτών για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για μεγάλες αγορές ήταν αρνητικότερες. Ταυτόχρονα, τον Αύγουστο οι καταναλωτές εμφανίστηκαν πιο διστακτικοί, απ' ό,τι τους προηγούμενους δύο μήνες, αναφορικά με μελλοντικές δαπάνες για μεγάλες αγορές. Οι αξιολογήσεις για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για αποταμίευση παρέμειναν γύρω στα αρνητικά επίπεδα του Ιουλίου. Ωστόσο, οι καταναλωτές τον Αύγουστο ήταν λιγότερο αρνητικοί απ' ό,τι τον Ιούλιο ως προς το ενδεχόμενο αποταμίευσης κατά τους επόμενους 12 μήνες.

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Αύγουστο αυξήθηκε κατά 1,9 μονάδες σε σχέση με τον Ιούλιο λόγω καλύτερευσης του επιχειρηματικού κλίματος σε όλους τους τομείς. Το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές σημείωσε σημαντική υποχώρηση.

Σύμφωνα με νέα στοιχεία των Ερευνών, η αβεβαιότητα στους τομείς των κατασκευών και της μεταποίησης υποχώρησε ελαφρώς.² Αντίθετα, η αβεβαιότητα στις υπηρεσίες και στο λιανικό εμπόριο κατέγραψε αύξηση. Η αβεβαιότητα ανάμεσα στους καταναλωτές παρέμεινε στα επίπεδα του περασμένου μήνα. Η αβεβαιότητα σε όλους τους τομείς και ανάμεσα στους καταναλωτές παραμένει σημαντικά αυξημένη συγκριτικά με παρόμοια περίοδο το 2019.

² Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισηγήθηκε την εισαγωγή ερώτησης για την αβεβαιότητα στα προγράμματα των χωρών που συμμετέχουν στο "Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys" σε εθελοντική βάση.

Πίνακας 1: Δείκτες και διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων ανά ερώτηση ¹

Μήνας	2019					2020							
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	110,7	111,9	109,1	110,2	108,4	111,7	111,0	98,9	77,0	72,9	75,2	79,7	81,6
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	30	33	26	29	24	32	29	6	-48	-64	-63	-50	-43
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	29	34	30	33	31	38	44	29	-27	-53	-60	-63	-59
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	31	33	26	30	28	33	24	25	-31	-58	-70	-62	-55
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	31	31	22	24	13	26	20	-37	-88	-81	-59	-26	-15
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-4	7	2	-10	-9	3	-6	-4	-5	-10	-17	2	9
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	8	15	5	-2	-7	1	11	-4	-7	-4	-2	7	-4
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	2	7	10	1	3	1	5	-7	-28	-26	-18	-15	-10
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}	-10									45	63	40	59
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	-2	-3	-4	-6	-5	-4	-2	-5	-25	-35	-29	-31	-25
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-21	-20	-18	-17	-14	-22	-12	-7	-26	-48	-52	-53	-54
Τρέχοντα αποθέματα ³	-7	2	-1	-2	2	3	0	1	-10	-1	-18	-12	-21
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	7	12	6	-2	2	14	6	-8	-61	-58	-54	-51	-43
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	0	4	-4	-6	2	6	0	-5	-50	-51	-52	-48	-41
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	1	2	-1	1	-2	1	2	2	-2	0	-1	0	-2
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	5	5	1	8	11	15	8	8	-6	-2	0	2	3
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}	46									57	53	57	60
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	-3	-2	-2	0	2	-5	1	-9	-9	-13	-13	-18	-14
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	24	23	24	29	19	25	21	13	-5	-48	-39	-33	-8
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-20	-16	-13	-12	-7	-20	-14	-18	-22	-27	-31	-37	-27
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	15	11	9	12	11	11	15	-1	3	1	5	1	-2
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	17	23	11	19	16	12	16	10	-9	-8	-6	8	6
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}	11									60	53	46	44
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	3	7	9	10	8	10	10	3	-43	-36	-28	-28	-24
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	1	8	18	23	20	20	22	24	-21	-66	-63	-66	-56
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-21	-24	-18	-8	-16	-14	-6	-11	-65	-73	-67	-60	-61
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-41	-18	-14	-13	-1	-19	-2	-6	-83	-45	-21	-60	-66
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-13	-21	-12	-7	-8	-22	-20	-15	-10	-32	-20	-9	-14
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	18	23	31	30	32	21	16	5	-75	-67	-38	-31	-26
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	0	0	9	7	6	4	6	4	-5	-2	-1	0	-1
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	1	3	3	4	3	6	10	1	-1	-1	-3	6	-1
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}	15									61	53	51	49
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-7	-4	-9	-7	-7	-6	-4	-23	-33	-29	-24	-21	-31
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες ³	-5	-4	-5	-2	-2	-3	-4	-2	-1	-8	-14	-13	-17
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	3	4	-1	-1	3	3	4	-16	-27	-17	-8	-5	-15
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	4	8	2	9	9	7	7	20	15	-2	-25	-32	-44
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-2	4	-3	-1	1	2	2	-37	-54	-45	-30	-25	-48
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-1	2	3	-2	1	5	12	-1	-3	-7	-13	-13	-16
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	-3	0	0	-5	3	4	4	-3	-8	-16	-17	-16	-13
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-4	-4	-1	-6	-6	-5	-5	42	63	59	51	51	66
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-13	-13	-18	-11	-7	-8	-7	-45	-55	-41	-35	-30	-39
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες ³	-25	-22	-27	-24	-28	-24	-20	-35	-48	-46	-42	-40	-44
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-31	-22	-33	-30	-22	-29	-28	-30	-35	-29	-28	-20	-19
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες	-38	-41	-46	-47	-38	-43	-40	-47	-44	-35	-35	-39	-28
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	18	13	13	13	19	15	15	13	12	15	17	15	16
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης νοικοκυριού ^{4,5}	-5									-1	4	7	7

Σημειώσεις: ¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχικές διακυμάνσεις (seasonally adjusted). ² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf και https://ec.europa.eu/info/files/reviced-consumer-confidence-indicator_en. ³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα. ⁴ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δε διορθώνονται ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted). ⁵ Διαφορά μεταξύ του ποσοστού ερωτώμενων που θεωρεί ότι η μελλοντική οικονομική κατάσταση (της επιχείρησης / του νοικοκυριού) είναι δύσκολο να προβλεφθεί από το ποσοστό αυτών που θεωρεί ότι είναι εύκολο να προβλεφθεί. Τα στοιχεία για το 2019 αναφέρονται στον μέσο όρο της περιόδου Μαΐου – Αυγούστου.

Κέντρο Οικονομικών Ερευνών**Πανεπιστήμιο Κύπρου****Τ.Θ. 20537, 1678 Λευκωσία, ΚΥΠΡΟΣ****Τηλέφωνο: 22893660, Τηλεομοιότυπο: 22895027****Ηλεκτρονική Διεύθυνση: erc@ucy.ac.cy****Ιστοσελίδα: www.erc.ucy.ac.cy**

Το δελτίο δημοσιεύει αποτελέσματα από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας που διεξάγονται στην Κύπρο και συντονίζονται από το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών ως μέρος του ευρωπαϊκού προγράμματος *Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys*. Το δελτίο εκφράζει απόψεις των συγγραφέων* μόνο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δε φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση του περιεχομένου.

* Χριστιάνα Αναξαγόρου (email: anaxagorou.christiana@ucy.ac.cy)

* Σοφία Ανδρέου (email: andreou.sofia@ucy.ac.cy)

* Νικολέττα Πασιουρτίδου (email: n.pashourtidou@ucy.ac.cy)

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του δελτίου, με αναφορά στο παρόν δελτίο.